

ЖИТИ У ГАРМОНІЇ З ПРИРОДОЮ!

Вісник

КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 2 (58)
КВІТЕНЬ 2016 р.

Заснована
у 2006 році

Розповсюджується
безкоштовно

Зі святом Великодня, шановні колеги!

Ось і наступило найвеличніше, найяскравіше свято православного календаря, яке принесло в душі і серця християн радість і розраду, смирення і одухотвореність, бо Спаситель у цей день воскрес із мертвих, пройшовши через Голгофу страждань і знущань як простий смертний, довів цим, що він є Син Божий і прийшов на Землю, аби визволити людство від п'їтми, зла і ненависті, поселити в душах людей Мир, Любов, Віру і Надію, прощення гріха.

Це – свято Весни наших душ. Тому так у всій красі буває природа, огортає радість, усе тягнеться до Сонця, наливається багатоголоссям життєдайної сили, закликає до благочестя. Ми, християни, в такі дні і завше, відчуваючи любов і натхнення Спасителя, примножуємо свої зусилля в справах земних і духовних з вірою у кращий завтрашній день, творячи його.

Тож, шановні колеги, миру Вам і Вашим родинам, друзям, злагоди і одухотворення, християнської любові. Нехай все буде добре у нашому спільному домі, який будемо. Пам'ятаймо, що Син Божий прийшов на Землю щоб нас, людей, врятувати, він серед нас і з нами. Смачної Вам Пасхи, радісних свят! Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

**Адміністрація і профспілковий комітет
Карпатського біосферного заповідника.**

Музей екології гір КБЗ...

ПРО СТАН ВИКОНАННЯ АКТИВ ПРЕЗИДЕНТА ТА УРЯДУ УКРАЇНИ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БУКОВИХ ПРАЛІСІВ КАРПАТ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ ЗАКАРПАТТЯ

12 березня 2016 року, на наше прохання, Національна комісія України у справах ЮНЕСКО направила до Кабінету Міністрів України клопотання щодо незадовільного виконання актів Президента та Уряду України із питань збереження букових пралісів Карпат та сталого розвитку гірських населених пунктів Закарпаття.

Заступник Міністра закордонних справ України, голова Національної комісії України у справах ЮНЕСКО Сергій Кислиця у клопотанні до Кабміну наголошує, що Комітет Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО рішенням № 31 COM 8V.16 вніс букові праліси Карпат, як єдиний природний об'єкт України, до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, визнавши їх унікальним феноменом природної краси та природним об'єктом, що відіграє видатну роль у розвитку і збереженні біологічного різноманіття. А в 2011 році, шляхом розширення цієї номінації, утворено транснаціональний українсько-словацько-німецький Об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини».

Відповідно до Конвенції про охорону Всесвітньої культурної і природної спадщини від 16 листопада 1972 року, яка ратифікована Україною 4 жовтня 1988 року, кожна країна-учасниця Конвенції

зобов'язується забезпечувати охорону, збереження, популяризацію й передачу майбутнім поколінням об'єктів культурної та природної спадщини. На виконання згаданих зобов'язань Президент та Уряд України схвалили комплекс заходів, спрямованих на збереження цих унікальних природних комплексів, забезпечення сталого розвитку та благоустрою гірських населених пунктів, розташованих у зоні української частини цього природного об'єкта. Але, як показує аналіз, більшість із затверджених заходів Закарпатська обласна державна адміністрація та відповідні центральні органи виконавчої влади не виконують.

У зв'язку із цим, на підставі пункту 5 Положення про Національну комісію України у справах ЮНЕСКО, затвердженого Указом Президента України від 26 березня 1996 року № 212/96, та з метою забезпечення виконання Доручень Президента України

на 2-ій стор.

НАШІ ОРІЄНТИРИ НА 2016-Й РІК

Нещодавно у кількох місцевих ЗМІ, в інтерв'ю «Усіляко сприяти, а не гальмувати...», я поділився з читачами проблемами, над вирішенням яких працює Карпатський біосферний заповідник у сьогоднішніх умовах. Минуло більше ста днів з часу мого призначення директором установи. Днями про те, що зроблено колективом у 2015 році та про його пріоритетні завдання на 2016-й рік я доповідав на розширеній нараді працівників заповідника. Якраз про наші пріоритети, які знайшли підтримку на галузевому міністерському, місцевому владному рівнях, хочу детальніше розповісти цим разом. Адже це є і моєю програмою дій.

Зокрема, мушу наголосити, що тенденцію до жорсткої економії коштів, у тому числі й на фінансування зарплатні, міністерством збережено й на 2016-й рік. Однак у певній мірі розширено можливості використання заповідником за призначенням зароблених ним коштів, а також фінансів, виділених із державного та обласного фондів охорони навколишнього природного середовища. Йдеться також про залучення коштів іноземних інвесторів.

Так, за рахунок фінансування коштів, виділених із Держбюджету для здійснення природоохоронних заходів (загальний та спеціальний фонди), й далі фінансувати-

муться у встановлених розмірах зарплата працівників за штатним розкладом, програми природоохоронних, науково-дослідних, екоосвітніх, рекреаційних заходів та заходів міжнародної співпраці. Покищо зберігається тенденція щодо обмеження витратання коштів на стимулювання працівників (доплат за стаж, інтенсивність, преміювання тощо).

Як першочергові заходи нашої діяльності визначено: уточнення меж складових частин об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини»; організацію міжнародного «круглого столу», присвяченого 45-річчю

програми МАБ ЮНЕСКО; проведення міжнародної науково-практичної конференції «Роль проектного українсько-румунського транскордонного біосферного резервату у Марамороських горах для збереження європейських природних та культурних цінностей»; організація та проведення в Україні засідання спільного менеджмент-комітету з управління об'єктом Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини»; організація заходів з реалізації українсько-німецького проекту «Підтримка природоохоронних територій України» (за проектом планується придбати формений одяг та транспорт для працівників служби державної охорони заповідника, дорожньо-будівельну техніку) а також буде реалізовано ряд інших природоохоронних заходів.

Як уже повідомлялося у пресі, буде організовано видання наукового збірника «Природа Карпат: науковий щорічник КБЗ та Інституту екології Карпат НАН України».

Планується завершити встановлення в натурі меж земельних ділянок (18550 га), які входять до складу КБЗ без вилучення у користувачів, та оформлення їх відповідними знаками й інформаційними матеріалами, нанесенням меж цих територій на планово-картографічні матеріали. Відбудеться також виготовлення проекту землеустрою на площі 7508,8 га щодо відведення земельних ділянок у постійне користування заповідника, закріплення їх межами знаками та отримання держакта на право постійного користування ними. На площі 31977 га планується провести відновлення меж та внесення інформації про дані території до Державного земельного кадастру. Упродовж 2016-2017 рр. триватиме розроблення проекту організації території нашої установи та охорони її природних комплексів. На це буде виділено 1 млн. 100 тис. гривень. Ще більше – 1 млн. 300 тис. грн. фінансуватимемо перший етап лісовпорядкування території заповідника (39486,8 га). 50 тисяч гривень буде виділено на виготовлення проекту створення терито-

рій та об'єктів природно-заповідного фонду за рахунок розширення КБЗ у Тячівському районі площею 6 тис. га.

Найбільш вагомим нашим завданням, реалізація якого має розпочатися у нинішньому році, є будівництво у с. Кваси, Рахівського району, Міжнародного навчально-дослідного центру букових пралісів та сталого розвитку Карпат. На це буде виділено більше трьох мільйонів гривень. У 2017 році згадане будівництво буде продовжено. До речі, воно також здійснюватиметься при дольовій участі німецьких інвесторів. Певні суми власних коштів заплановані на виготовлення проектно-кошторисних документів реконструкції Музею екології гір та історії природокористування у Карпатах, побутового корпусу, будівлі сауни, форелевого господарства, добувочних службових приміщень, а також котельні на центральній садибі КБЗ. 157 тисяч гривень виділятимуться на вдосконалення функціонування автоматизованих геоінформаційних систем та приладів КБЗ.

на 2-ій стор.

ПРО СТАН ВИКОНАННЯ АКТИВ ПРЕЗИДЕНТА ТА УРЯДУ УКРАЇНИ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БУКОВИХ ПРАЛІСІВ КАРПАТ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ ЗАКАРПАТТЯ

на 1-й стор.

Від 2 квітня 2013 року № 1-1/749 та Прем'єр-міністра України від 13 квітня 2013 року № 3626/1/1-13 з питань збереження букових пралісів Карпат й розпоряджень Кабінету Міністрів України № 1619-р від 23 грудня 2009 року «Про затвердження плану заходів щодо збереження та розвитку української частини природного об'єкта «Букові праліси Карпат» і № 819-р від 10 вересня 2014 року «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення сталого розвитку і благоустрою гірських населених пунктів української частини українсько-словацько-німецького природного об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини», керівник Нацкомісії України у справах ЮНЕСКО просить скликати найближчим часом в Кабінеті Міністрів України відповідну міжвідомчу нараду.

У зв'язку із цим віце-прем'єр міністр-міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Геннадій Зубко 21 березня 2016 року доручив Мінприроди (Вронський Г.О.), Мінрегіону (Негоді В.А.), Мінінфраструктури (Пивоварському А.М.), Міненергоугілля (Демчишину В.В.) та Закарпатській облдержадміністрації (Москалю Г.Г.) у п'ятиденний термін спільно розглянути це подання та внести Кабміну відповідні пропозиції. За дорученням Геннадія Москаля 31 березня 2016 року в Закарпатській ОДА відбулася термінова нарада з керівниками відповідних департаментів та управлінь ОДА і представниками Карпатського біосферного заповідника й Ужанського національного природного парку.

Відповідно до статей 107, 117 та 119 Конституції України, з метою забезпечення виконання в повному обсязі заходів, передбачених зазначеними актами Президента та Уряду

України із збереження букових пралісів Карпат та сталого розвитку гірських населених пунктів Закарпаття, прийнято окрему Постанову Кабінету Міністрів України, якою продовжено терміни виконання передбачених заходів до 1 січня 2020 року та зобов'язано відповідні Міністерства, відомства та Закарпатську ОДА передбачити у Державному бюджеті України й бюджеті Закарпатської області на 2017 р. і на наступні роки необхідні кошти на фінансування заходів, передбачених дорученням Президента України від 2 квітня 2013 року № 1-1/749 та розпоряджень Кабінету Міністрів України № 1619-р від 23 грудня 2009 року «Про затвердження плану заходів щодо збереження та розвитку української частини природного об'єкта «Букові праліси Карпат» та № 819-р від 10 вересня 2014 року «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення сталого розвитку і благоустрою гірських населених пунктів української частини українсько-словацько-німецького природного об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини».

Федір ГАМОР, заступник директора КБЗ, доктор біологічних наук, професор, член Національної комісії України у справах ЮНЕСКО.

● КРУГЛИЙ СТІЛ У ЗАПОВІДНИКУ

ОБГОВОРИЛИ МОЖЛИВІСТЬ СТВОРЕННЯ ПОКАЗОВИХ ПОЛОНІНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

21 березня ц.р. у КБЗ відбулося засідання круглого столу на тему: «Основні аспекти створення, організації та функціонування показових полонинських господарств на території Карпатського біосферного заповідника та в гірській частині Рахівського району». Організовувала зустріч адміністрація заповідника. Крім фахівців установи, участь у засіданні взяли представники Рахівських районної державної адміністрації та ради, начальника управління Держгеокадастру в Рахівському районі, голови територіальних громад сіл Ділове, Лазещина та Богдан, а також підприємці, фермери та зацікавлені особи. Відбулася презентація проекту показового полонинського господарства, як екотуристичного продукту та невід'ємного компонента збереження гуцульських традицій; роз'яснення порядку використання земельних ділянок високогірних полонин, на яких можливе створення показових полонинських господарств; представлення проекту Меморандуму про співпрацю в збереженні і сталому використанні природних ресурсів, розвитку рекреаційної діяльності і організації показового полонинського господарства.

Відкриваючи засідання, директор КБЗ Микола Рибак висловив вдячність за активну зацікавленість з боку місцевих громад проектом створення показових полонинських господарств та наголосив на готовності адміністрації заповідника сприяти та допомагати в реалізації проекту. Приємною новиною для учасників стала позиція райдержадміністрації, представник якої Дмитро Рущак висловив повну підтримку та сприяння в намірах створення показових полонинських господарств, які б могли стати візитівкою нашого району. Також він розповів про початок роботи над створенням «Програми створення показових полонинських та особистих селянських господарств у районі на 2016-2020 роки», після затвердження якої буде надано фінансову підтримку проекту з місцевого бюджету. Під час засідання, в робочому порядку, були розглянуті звернення ділової громади про закріплення полонини Лисичий за визначеними громадянами та запропоновано проект меморандуму про співпрацю. Саме цей документ викликав жваву дискусію і обговорення, в результаті чого було прийняте рішення надати більше часу на вивчення та розробку конкретних пропозицій громади стосовно умов меморандуму, після чого спільно із заповідником доопрацювати та затвердити документ. На засіданні було розглянуто пропозиції щодо створення таких господарств на полонинах Гропа або Головчеська (с. Лазещина), Рогнеска під каменем (с. Богдан) та Лисичий (с. Ділове). Спільно вирішили не обмежуватися зазначеними полонинами, а поширювати даний проект на всі полонини району.

Загалом, на засіданні панувала творча робоча атмосфера, а всі учасники засідання висловили підтримку і бажання співпрацювати у згаданому напрямку та визнали необхідність збереження і популяризації унікальної полонинської культури.

Ярослава РЕЩУК, молодший науковий співробітник відділу науково-дослідної роботи та сталого розвитку КБЗ.

ПНДВ «Долина нарцисів» у Хусті

НАШІ ОРІЄНТИРИ НА 2016-Й РІК

на 1-й стор.

До пріоритетних напрямків нашої діяльності на 2016-й рік належать також рекреаційне облаштування «Долини нарцисів», створення тут демонстраційного господарства з утримання буйволів, відновлення автомобільного моста в Чорногірському ПНДВ на шляху до г. Говерла, створення показових демонстраційних полонинських господарств на Рогнесці Богдан-Петроського, Гропі – Петрос-Говерлянського та Лисичий – Трибушанського ПНДВ. Будуть збудовані КПП: постійні – в ур. Білий Потік та Васкул Трибушанського і Кевелівського ПНДВ, тимчасові – на полонині Драгобрат та біля гори Бребенескул Кевелівського і Чорногірського ПНД-відділень.

Особливим завданням, яке буде реалізовано, є відновлення роботи координаційної ради заповідника та поглиблення співпраці з територіальними громадами населених пунктів,

що розташовані в зоні діяльності КБЗ. Планується своєчасно, за доступними цінами, забезпечити громадян, що проживають в зоні діяльності установи, та полонинські господарства паливними дровами. Буде дозволено місцевим жителям безоплатно, в порядку загального користування, відвідувати заповідник з метою ведення традиційного полонинського господарства, збору грибів і ягід тощо.

Комплекс робіт буде профінансовано з метою введення в експлуатацію будівель еколого-культурологічного комплексу «Центр Європи» та лабораторного комплексу у «Долині нарцисів», для функціонування лісових будинків та службових приміщень КБЗ, першого етапу вдосконалення та оптимізації ландшафтного дизайну території центральної садиби заповідника. Є також пункти пріоритетів, які стосуються програм моніторингових досліджень на ділянках угідь, оновлення рекреаційно-

туристичної інфраструктури КБЗ, вивчення досвіду природоохоронної роботи тощо. За кожним із 39 пунктів пріоритетних завдань закріплено виконавців. Як підкреслювалося на нараді, крім цих напрямків є буденна цілеспрямована робота за обов'язком, яка вимагає сумлінності, компетентності, уваги, зусиль службових осіб усіх відділів, відділень.

Природоохоронці заповідника мають багато інших хороших задумів, які, при сприятливих умовах фінансування, будуть реалізовані у наступні роки.

А для забезпечення програми року слід використати всі важелі, власні резерви, ефективно використати кошти і ресурси, мобілізуватися більше, наполегливіше. Така вимога часу.

Микола РИБАК, заслужений природоохоронець України, директор Карпатського біосферного заповідника.

ЗАПОВІДНИК БРАВ УЧАСТЬ У ВИСТАВЦІ «УКРАЇНА – ПОДОРОЖІ ТА ТУРИЗМ»

Вже традиційно в кінці березня, у Києві, відбулася найважливіша та наймасштабніша подія туристичної галузі – виставка UITT – 2016 «Україна – подорожі та туризм». Цьогоріч захід відбувався протягом трьох днів з 30 березня по 1 квітня. Тут зібралися найкращі туристичні оператори, національні офіси, міжнародні представництва, перевізники, презентувалися останні новачки галузі, проводилися численні наукові семінари, освітні програми та конференції, розглядалися гострі проблеми та визначалися перспективи подальшого розвитку, створювалися нові продукти та укладалися контракти...

Організаторами дійства виступили ДП «Прем'єр Експо» (Україна) та ITE Group Plc (Великобританія) за підтримки Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту і туризму, Департаменту розвитку туризму Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства екології і природних ресурсів України. Варто зазначити, що в порівнянні з минулим роком, цьогоріч спостерігається збільшення інтересу та підвищення авторитету природоохоронних територій серед усіх учасників. Про це свідчить проведення презентації нацпарків і заповідників на центральній сцені павільйону та збільшення виставкової площі для розміщення експозиції.

Значною і важливою згадана подія є також і для Карпатського біосферного заповідника. Уже вдруге фахівці установи взяли активну участь у роботі виставки та презентували рекреаційний потенціал і екотуристичну діяльність КБЗ. Відвідувачам також було запропоновано зіграти в настільну екологічну гру «Подорожуй Карпатами». Всі хотіли побавитися в знайому з дитинства забавку та забрати її з собою у якості призу. Звичайно не обійшлося без традиційних частувань і дегустай. Охочі також могли спробувати наші традиційні афінівку, бринзу, вурду та мариновані гриби. Учасники дійства висловлювали вдячність і бажання відвідати наш край. На завершення виставки бажаним були запропоновані роздаткові друковані матеріали та візитівки Карпатського біосферного заповідника.

У рамках виставки представниками Департаменту заповідної справи Міністерства екології та природних ресурсів України була проведена вікторина «Природні скарби України». Її метою була відповідь на запитання про унікальні природні об'єкти нашої Батьківщини. Людині, яка правильно відповідала на питання, дарували сертифікат на безкоштовну екскурсію чи відвідування однієї з природоохоронних територій України. Карпатський біосферний заповідник надав для цього 10 сертифікатів для нагородження переможців.

Паралельно з експозиційними виставковими заходами організовано ділову програму, яка передбачала засідання круглих столів, проведення конференцій, презентацію нових туристичних продуктів та обговорення гострих проблем галузі.

Можна з впевненістю сказати, що багато учасників дійства більше дізналися про нашу установу і в майбутньому стануть відвідувачами, а обговорені теми та пропозиції послужать розвиткові Карпатського біосферного заповідника.

Ярослава РЕЩУК,
молодший науковий співробітник
відділу науково-дослідної роботи
та сталого розвитку КБЗ.

РАХІВ ПРИЄДНАВСЯ ДО «ГОДИНИ ЗЕМЛІ 2016»

19 березня ц.р. на центральній площі міста зібралися рахів'яни, щоб продемонструвати свою солідарність зі світом – взяти участь у «Годині Землі». Цього дня о 20.30 за місцевим часом, у різних куточках Земної кулі люди, яким небайдужа доля планети і наслідки глобальних кліматичних змін, відключили світло на одну годину. Саме зміни клімату є основним акцентом уваги світової громадськості при організації «затемнення» планети. Енергозбереження впродовж такого короткого проміжку часу не виступає основним чинником. Голова мета – усвідомити масштабні наслідки серйозних кліматичних перетворень на планеті. Світовим організатором акції виступає Фонд охорони дикої природи (WWF). Українське представництво Фонду відзначило Рахів серед учасників «Години Землі 2016» і надало промо-матеріали: плакати, стікери.

Організаторами локального відзначення Всесвітньої екологічної акції виступили Карпатський біосферний заповідник і Рахівська міська рада. Учасників і глядачів привітали керівники установ – міський голова Віктор Медвідь та заступник директора заповідника, професор Федір Гамор. Слід наголосити, що цьогорічна «Години Землі» в Рахові мала низку особливостей. Зокрема, на звернення організаторів райелектромережа відключи-

ла електроосвітлення на центральній площі і частині вулиці Миру. Міська рада виділила і виготовила білл-борд, який повідомляв рахів'ян про місце і час проведення акції. Проведено конкурс екоплакатів, переможці якого нагороджені під час «Години Землі». Вперше до акції долучилися місцеві підприємці – ресторан «Європа» і кафе-бар «Веранда». Власники закладів погодилися вимкнути світло на одну годину. Натомість на столах

запалили свічки, які створили романтичну атмосферу.

Вихованці Рахівського районного будинку дитячої та юнацької творчості підготували весняний концерт. Районний будинок культури допоміг забезпечити аудіосупровід. Організатори для юних акторів і глядачів приготували світлодіодні повітряні кульки, неонові браслети. Наприкінці всі дружно запалили викладений зі свічок символ акції «60+» і запустили у повітря китайський ліхтарик. Результатом згаданих зусиль стало спільне цікаве екологічне дозвілля рахів'ян у суботній вечір, а також їх реакція на глобальні кліматичні зміни. Тим більше, що наслідки цих змін кожен відчув вже неодноразово. Адже і в нашому регіоні повені, паводки і зсуви відбуваються з небажаною регулярністю в останні 10-20 років.

Вікторія БУНДЗЯК,
завідувач відділу екологічної
і освітньо-виховної роботи КБЗ.

ВІДБУЛОСЯ ВІЇЗНЕ ЗАСІДАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ РАДИ

Для обстеження ялинових насаджень у природі, які потребують санітарно-оздоровчих заходів, 6 квітня 2016 року було організоване виїзне засідання науково-технічної ради (НТР) Карпатського біосферного заповідника.

Члени НТР і запрошені спеціалісти здійснили виїзд в Устеріцьке і Говверлянське лісництва ДП «Рахівське ЛДГ» (території, що входять до складу Карпатського біосферного заповідника без вилучення). Серед присутніх були директор УКРНДІгірлісу д.б.н., проф. В.І. Парпан, завідувач відділу охорони природних екосистем Інституту екології Карпат НАНУ, к.б.н. О.О. Кагало, заступник директора Інституту природничих наук Прикарпатського НУ ім. В. Стефаника, д.с.-г.н. Ю.М. Шпарик, голова Рахівської районної ради В.І. Дан та інші.

Розгляд питання проведення санітарно-оздоровчих заходів у ялинових насадженнях викликав жваву дискусію серед членів ради та запрошених спеціалістів. Як зазначив присутній на засіданні директор ДП «Рахівське ЛДГ» к.с.-г.н. В.М. Приступа, проведення заходів мотивовані приведенням згаданих насаджень в належний санітарний стан. Проф. Парпан наголосив на тому,

що це господарські ліси і, зважаючи на проблеми всихання ялиників, однозначно потребують втручання. Свою думку озвучив заступник директора КБЗ, д.б.н., проф. Ф.Д. Гамор, який повідомив, що підходити до санітарно-оздоровчих заходів слід вкрай уважно, особливо на територіях ПЗФ.

Розуміючи, що проблема всихання ялиників та поширення короїда-друкера у Карпатах є надзвичайно гострою, вирішили проведення санітарно-оздоровчих заходів на деяких ділянках погодити за умови дотримання природозберігаючих технологій, збереження здорових дерев, як насінників тощо.

Крім того, у порядку денному було розглянуто питання: про підсумки 15-річних лісознавчих українсько-швейцарських досліджень в Угольських букових пралісах КБЗ; про організацію видання збірника «Природа Карпат: науковий щорічник Карпатського біосферного заповідника та Інституту екології Карпат»; про присвоєння імені професора Василя Комендара ПНДВ «Долина нарісців»; про хід підготовки номінаційних об'єктів букових пралісів щодо включення їх до природного об'єкту Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини».

Засідання пройшло під головуванням директора КБЗ М.П. Рибак. Після обговорення по кожному з розглянутих питань були прийняті відповідні рішення.

Микола ВОЛОШУК,
кандидат біологічних наук, вчений
секретар науково-технічної ради КБЗ.

14 квітня ц.р. ПІДПИСАНО МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ...

... між Карпатським біосферним заповідником і Закарпатським обласним управлінням лісового і мисливського господарства. Його мета – взаємна підтримка та сприяння співпраці в напрямках збереження цінних природних і культурних комплексів та об'єктів, сталого розвитку Карпатського регіону та підвищення його рекреаційної привабливості в межах Тячівського і Рахівського районів, у яких розташований об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини». Дія меморандуму поширюється на території державних лісгосподарських підприємств, розташованих безпосередньо в зоні діяльності КБЗ. В межах заповідника та згаданих підприємств заплановано створення території для впровадження ідей сталого соціально-економічного розвитку.

Пріоритетними напрямками щодо співпраці є: реалізація концепції сталого використання лісових ресурсів, розвиток інфраструктури, активізація рекреаційно-туристичної діяльності, зменшення впливу господарської діяльності на довкілля, підготовка планів і програм соціально-економічного розвитку та реалізація відповідних демонстраційних проектів, пошук фінансування та забезпечення відповідних ресурсів, екологічна освітньо-виховна діяльність, навчання та підвищення кваліфікації, інформування громадськості та залучення місцевого населення, спільні акції тощо.

(Вл. інф.).

● ФЕДОРУ ГАМОРУ – 65!

ПРИВІТАЛИ ЮВІЛЯРА ШАНОВНИЙ ФЕДОРЕ ДМИТРОВИЧУ!

Прийміть щирі й сердечні вітання з нагоди Вашого ювілею – 65-річчя від Дня народження!

Ви, як талановитий організатор, заслужили глибоку повагу не тільки колективу, але й наукової спільноти, яка працює в галузі заповідної справи. Адже як заслужений природоохоронець та науковець, доклали всіх можливих зусиль для досягнення всесвітнього визнання Карпатського біосферного заповідника, щоб зробити його орієнтиром для європейської природоохоронної справи. Зокрема, заповідник включено до Міжнародної мережі біосферних резерватів конвенції ЮНЕСКО. Він став єдиною установою природно-заповідного фонду України, яку нагороджено Європейським Дипломом для природоохоронних територій Ради Європи, а букові праліси Карпатського біосферного заповідника увійшли до списку Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО як складова транскордонного українсько-словацько-німецького серійного об'єкту «Букові праліси Карпат та давні букові ліси Німеччини».

Ви доклали багато зусиль для забезпечення збереження біорізноманіття та сталого розвитку всього Карпатського регіону. Зокрема, Ви є одним з ініціаторів Карпатської конвенції; автором ряду законодавчих ініціатив до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та інших нормативно-правових актів; зробили вагомий внесок у вирішення питання щодо надання гірським населеним пунктам особливого статусу та прийняття мораторію на суцільні рубки в ялицево-ялинових гірських лісах Українських Карпат; ініціювали створення транскордонного українсько-румунського біосферного резервату в Мармароських горах.

До цього переліку можна додати ще багато починань та Ваших заслуг, за якими криються роки повсякденної наполегливої праці. З великою шаною та повагою ставимося до Вашої самовідданої праці та вагомому внеску у розвиток заповідної справи.

Вітаючи Вас цього святкового дня, щиро зичимо міцного здоров'я, родинного благополуччя, реалізації задумів, успіху у всіх Ваших інноваційних починаннях, оптимізму та наснаги на нові звершення.

В.о. Міністра екології
та природних ресурсів України
28.03.2016 р.

Г.О. Вронська

* * *

*«Істина проходить через три стадії: спочатку її висміюють,
потім їй люто опираються, і, нарешті, приймають як очевидне».*
Артур Шопенгауер

Свого часу, коли директор Карпатського біосферного заповідника Ф. Д. Гамор порушив тему долучення карпатських букових пралісів до Світової спадщини ЮНЕСКО, багато хто з цього кепкував. А сьогодні збереження пралісів – чи не головний тренд природоохоронної діяльності багатьох установ, організацій, об'єднань. І не лише в Україні.

Сьогодні професору Гамору, який присвятив життя вивченню, збереженню та примноженню природних багатств Українських Карпат, розвитку і становленню Карпатського біосферного заповідника та його міжнародному визнанню, – 65!

Автор багатьох книг, сотень статей та численних публіцистичних матеріалів, Федір Дмитрович ініціював прийняття Карпатської конвенції, домігся включення букових пралісів Карпат до Переліку об'єктів Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО, обґрунтував необхідність прийняття низки природоохоронних Законів України, а також відповідних рішень уряду й парламенту України.

Многая благая літа, Федоре Дмитровичу!

Андрій МИХАЙЛИК, журналіст.

Многая, благая літ...

23 квітня ц.р. **60-річний ювілей** від дня народження святкує наш земляк, відомий поет і письменник, перший заступник головного редактора екологічного, науково-популярного журналу «Зелені Карпати» **Василь Васильович КУХТА**.

У травні **ювілейні роковини** від днів народження урочисто відзначатимуть працівники Карпатського біосферного заповідника:

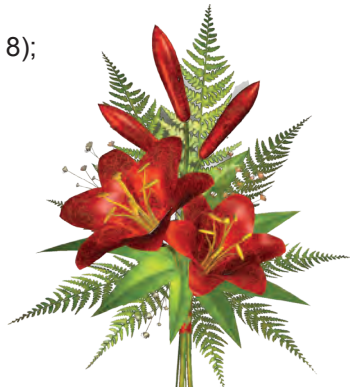
ШЕМОТА Василь Васильович, начальник Богдан-Петроського ПНДВ (55 р. – 4);

ДОВГАНІЧ Ярослав Омелянович, завідувач зоологічної лабораторії (60 р. – 6);

КЛОЧУРЯК Юрій Миколайович, інженер 1 категорії транспортно-енергетичної дільниці (65 р. – 7);

НАВРОЦЬКИЙ Олександр Романович, начальник ПНДВ «Долина нарцисів» (50 р. – 8);

ГРЕЧУК Микола Іванович, заступник директора (60 р. – 14).

*Бажаєм здоров'я на многая літ,
Хай довгим і сонячним буде Ваш вік,
Хай злагода буде, хай буде любов,
Хай тисячу раз повторяться знов
Хороші, святкові і пам'ятні дні,
Хай сонце всміхається Вам у житті.*

Адміністрація, профспілковий комітет заповідника.

ЛІСОВІ ПОЖЕЖІ НЕБЕЗПЕЧНІ

Весняна пора додає турбот усім громадянам. Адже потрібно навести лад на присадибній ділянці, прибрати від тирси та іншого сміття подвір'я, відремонтувати огорожу...

Багато мешканців користується сінокосами у високогір'ї та серед лісових масивів. Там також весною потрібно позгрібати опале листя та хмиз. У більшості випадків все це сміття згодом спалюють. Слід зауважити, що при цьому необхідно дотримуватись правил пожежної безпеки. А саме: розпалювати вогнища на безпечній віддалі (не менше 25 м) від стіни лісу або будинків та не залишати вогонь без нагляду. Не можна доручати це неповнолітнім дітям. Краще спалювати сміття та хмиз у безвітряну погоду, після дощу. Покидаючи місце роботи, залити вогнище водою або присипати землею. У випадку виникнення пожежі необхідно вжити заходів з її ліквідації та повідомити про загрозу сільську раду, працівників найближчого природоохоронного науково-

дослідного відділення заповідника або лісництва держлісгоспу.

Інколи можна спостерігати як спалюють суху траву й чагарники вздовж полотна залізничної колії, придорожніх канав або в інших місцях. Особливо це небезпечно там, де до них прилягають лісові насадження. Вогонь по сухій траві та листю за лічені хвилини може поширитися на значні території та перекинутись у лісові масиви і завдати їм значної шкоди. Навіть загорання лісової підстилки небезпечно для лісових насаджень. Дерева, в яких тонка кора (бук, явір, клен), від опіків через декілька років всихають. Особливо небезпечно розповсюдження вогню у хвойних молодняках, де загорання листя може перейти в верхову пожежу, яку дуже важко ліквідувати. У вогні гинуть комахи, жуки, комахоїдні тварини та дрібні гризуни. Пошкоджуються також і рідкісні рослини.

Значної шкоди завдає довіллю спалювання сухої трави – білоуса стиснутого (псянки) на високогірних полонинах.

Такі пожежі охоплюють великі території, які довгий час чорніють на схилах гір. Такі пожежі не завжди вдається вчасно ліквідувати, є загроза поширення їх на приполюсний ліси. На жаль, у більшості випадків пожежі виникають з вини людей – необережного поводження з вогнем, нехтування правилами пожежної безпеки або ж навмисного підпалу.

Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачена відповідальність за порушення Правил пожежної безпеки, зокрема стаття 77 гласить:

«Порушення вимог пожежної безпеки в лісах – тягне за собою накладення штрафу на громадян від одного до трьох неоподаткованих мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від трьох до десяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян».

Знищення або пошкодження лісу внаслідок необережного поводження з вогнем, а також порушення вимог пожежної безпеки в лісах, що призвело до виникнення лісової пожежі або поширення її на значній площі – тягне за

собою накладення штрафу на громадян від трьох до десяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від семи до дванадцяти неоподаткованих мінімумів доходів громадян».

Багато людей з настанням теплих днів у вихідні дні відпочивають в урочищі Ліщинка, на берегах річки Тиси та в інших місцях. Зазвичай відпочинок на природі проходить біля вогнища, яке так люблять діти. При цьому також треба не забувати правила пожежної безпеки. Місце для вогнища краще викласти з каміння, подалі від лісових насаджень. Залишаючи місце відпочинку, обов'язково залийте вогнище водою, а заодно і приберіть за собою сміття. Якщо дотримуватись цих правил, то й відпочинок буде на користь і природі не буде завдано шкоди.

Пам'ятайте, що дотримуючись правил протипожежної безпеки в лісі, Ви дбаєте про збереження природи.

Михайло ПРОЦЬ,
начальника відділу державної
охорони природно-заповідного
фонду КБЗ.

Вісник
КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА
РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

ЖИТТЯ У ЗАРЯДІ З ЕКОЛОГІЄЮ

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
вул. Красне Плесо, 77,
а/с 8, м. Рахів, 90600,
Закарпатська обл.

РЕДКОЛЕГІЯ:
Федір Гамор (шеф-редактор),
Микола Рибак,
Юрій Беркела,
Василь Покин'єв,
Микола Волощук,
Ярослав Довганич,
Вікторія Бундзяк,
Олег Борик (верстка).

Відповідальність за достовірність фактів несе автор.

Газету віддруковано в ТОВ «Імекс-ЛТД»,
вул. Декабристів, 29, м. Кіровоград.

Замовлення № _____

Тираж – 1300 примірників.

Газета виходить раз на два місяці.

Контактні телефони: (03132) 2-21-93, 2-29-14.
Електронна пошта: cbr-rakhiv@ukr.net
<http://cbr.nature.org.ua>
Засновник і видавець:
Карпатський біосферний заповідник.

Свідоцтво про державну реєстрацію Зт № 401 від 25.01.2006 року